

Overgangsexamen van A naar B

De oefeningen van het examen zullen worden beoordeeld door meerdere examinatoren. Zij zullen objectief oordelen of de hond en geleider een oefening voldoende onder de knie hebben om verder te kunnen in de volgende groep. De beoordeling van de examinatoren wordt niet in vraag gesteld.

Om over te kunnen van groep A naar groep B moeten onderstaande oefeningen op een bepaald niveau gekend zijn. Dit om als geleider zelf mee te kunnen in groep B, maar ook om de andere leden in groep B niet te hinderen.

Indien een oefening los moet uitgevoerd worden dan moet steeds zowel de lijn als de halsband uit gedaan worden. Er wordt NIET met de lange lijn gewerkt. Als een hond gaat lopen zorgt dat onmiddellijk voor een onvoldoende op de oefening.

In dit reglement vind je bij elke oefening de uitleg hoe ze in haar werk gaat, wat we verwachten om een goede beoordeling te krijgen, wat je mag doen zonder dat het de beoordeling beïnvloedt en welke dingen de beoordeling negatief beïnvloeden.

Een oefening kan 4 quoteringen krijgen: zeer goed, goed, voldoende of onvoldoende. Tenzij anders vermeld (zit-voor en voet), geldt volgende beoordeling:

Zeer goed: Geen minpunten

Goed: Tot 3 minpunten

Voldoende: Tot 5 minpunten

Onvoldoende: Meer dan 5 minpunten, of iets dat tot een onmiddellijke onvoldoende leidt

Opgelet: sommige fouten wegen zwaarder door dan andere. Bij deze wordt of het aantal minpunten vermeld, of staat er 'gradatie wordt beoordeeld door de examinator'. Dit laatste omdat de beoordeling ervan afhangt van hoeveel of hoe lang de fout zich voordoet (bv rondlopen met apport kan 1 kleine omweg zijn of 3 minuten spelen)

Iedere geleider mag maximum 2 oefeningen herkansen (1 kans per oefening). Bij een tweede niet geslaagde herkansing eindigt het examen.

Wanneer mag je zeker over naar groep B:

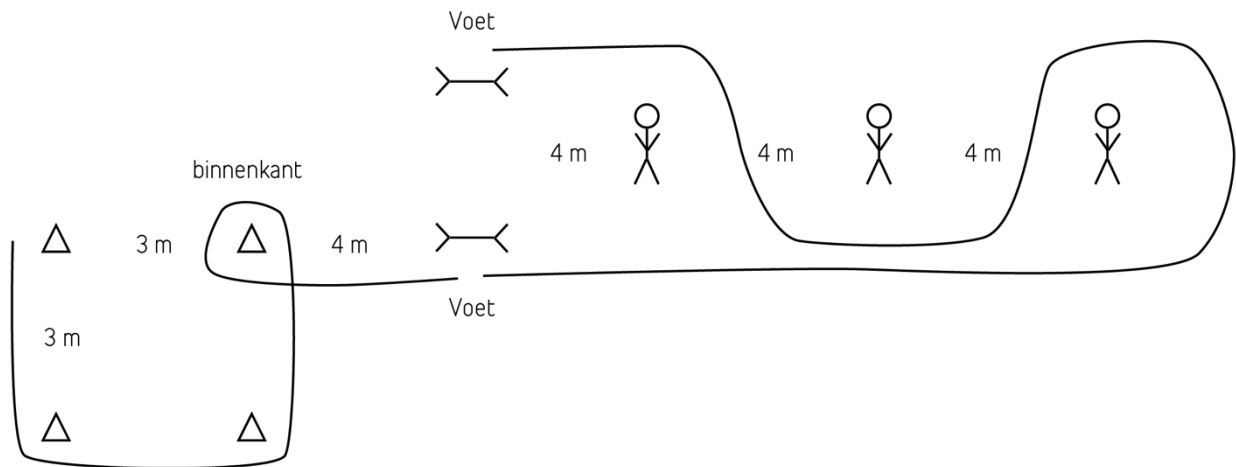
- Geen onvoldoende; EN
- Op maximum 1 oefeningen een voldoende; EN
- De wandeling is minimum een 'goed'

Wanneer kan je gedelibereerd worden

Er kan altijd beslist worden dat een geleider toch naar groep B mag, ook al heeft hij 1 'onvoldoende' of meer dan 1 'voldoende'. Dit hangt af over welke oefening het gaat en van de kwaliteit van de andere oefeningen. De wandeling is hierbij een doorslaggevende oefening. Als deze onvoldoende of slechts voldoende is dan kan de hond en geleider onmogelijk gedelibereerd worden. De wandeling en de algemene houding kan niet gedelibereerd worden. Ook een hond die onvoldoende heeft (door te gaan lopen) kan niet gedelibereerd worden.

Volgen aan de lijn, gecombineerd met slalom

Oefening

Wat verwachten we:

We verwachten dat hond en geleider bovenstaand parcours afleggen zoals geleerd in de les. De hond loopt naast de geleider op maximum 30cm afstand, met een losse lijn en met voldoende aandacht. Tijdens dit parcours zijn er afwisselend stiltes (min 3 meter per stilte) en momenten van beloning (variabel met stem en voedsel). Er MOET minstens 2 keer gestopt worden tijdens dit parcours om te belonen. Weliswaar enkel op de juiste momenten (dus niet als hij slecht wandelt) en op de juiste manier.

Wij willen niet enkel zien dat de hond mooi bij de geleider blijft wandelen, maar ook dat de geleider goed uitvoert wat hem is geleerd. D.w.z. dat de geleider

- juist vertrekt (aandacht vragen en op juiste moment vertrekbevel geven)
- juist bevestigt en belooft tijdens de oefening (flink-stoppen-belonen)
- juist belooft met de stem
- indien nodig, tijdig helpt bij de voet (met de stem, niet met koek)
- goed reageert indien iets fout loopt (stoppen en opnieuw vertrekken),
- het parcours juist neemt (juist tempo, voldoende afstand nemen, juiste weg afleggen, juist gebruik maken van hulpmiddelen zoals cavaletti)

Tijdens deze oefening mag men...

- Naast de verplichte 2 beloningen, zo veel men wil (wel rekening houdend met de verplichte stiltes) het wandelen, de aandacht en de voet belonen (met voedsel of stem). Dit belonen gebeurt wel elke keer op de juiste manier:
  - o Met voedsel: bevestigen – stoppen – voedsel geven
  - o Met de stem: 'belonen' met de stem is iets anders dan bevel geven. Bv: geen 'let op', 'hier', 'allee kom', 'helaba',... m.a.w. dingen die worden gezegd als beloning gebeuren als de hond iets goed doet, niet om hem beter te doen wandelen.
- voedsel in de hand houden om de hond snel te kunnen belonen. Men mag dit voedsel echter NIET gebruiken om de hond te lokken. Dus constant de koek voor de neus houden mag NIET.
- bij elk nieuw vertrek opnieuw aandacht vragen en een bevel tot volgen geven.
- Wat mag je dus wel onbeperkt zeggen: aandachtsbevel voor elk vertrek, vertrekbevel bij elk vertrek, 'flink' bij elke bevestiging, 'voet' bij elke voet, stembeloning tijdens de wandeling.
- 2 gratis stemcorrecties of aanmoedigingen geven tijdens het wandelen. Opgelet, dit moet wel terecht zijn

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling

- Elk extra bevel (anders dan aandachtsbevel, vertrekbevel, eerste voet-bevel, stembeloning, flink)
- Volgen op meer dan 30cm
- Elke ruk aan de lijn
- Het niet volgen van het parcours
- Slechte uitvoering van de voet
- Niet belonen, vertrekken, helpen... zoals aangeleerd (en hierboven beschreven)
- Constant lokken met voedsel = onmiddellijk onvoldoende

Down (Blijven Liggen)

Oefening

Deze oefening gebeurt met alle geleiders samen. De geleiders zetten zich op een lijn met 2 meter tussen elke geleider. De hond zit of staat naast de geleider en wordt onder appel gebracht. Op teken van de examinerator laat men de lijn vallen en geeft men het bevel tot liggen. Op het tweede teken van de examinerator gaan de geleiders op 2 meter voor de hond staan. Na 30 seconden geeft de examinerator een teken om terug naast de hond te gaan staan. De honden blijven echter nog liggen tot de examinerator het teken geeft dat de oefening gedaan is.

Wat verwachten we:

We verwachten dat de honden op het eerste bevel en binnen de 5 seconden gaan liggen en vervolgens de volledige oefening blijven liggen. Bovendien verwachten we dat de geleider elk element in de oefening op de juiste manier uitvoert (oefening zelf, belonen, reageren indien er zich een probleem voordoet...)

Honden die gaan lopen of zich verplaatsen tot bij de baas, worden bij de lijn genomen en bij de baas gehouden in dat deel van de oefening waar we op dat moment zijn. Ze worden NIET herplaatst.

Honden die zich rechtzetten, maar die op hun plaats blijven (eventueel na bevel 'blijf', mogen de oefening verder zetten. Zij krijgen hiervoor echter wel 2 strafpunten.

Honden moeten binnen de 5 seconden liggen. Het bevel tot liggen mag maximum 3 keer gegeven worden (het eerste + 2 bijbevelen). Als de hond na het derde bevel, en/of na 5 seconden nog niet ligt, wordt de hond aan de lijn genomen en blijft de geleider bij de hond staan tot de andere geleiders hun oefening afronden.

Tijdens deze oefening mag men...

- 1 bevel tot liggen geven aan het begin van de oefening
- 1 maal teruggaan naar de hond om te belonen (juiste manier).
- het bevel 'blijf' telkens 1 keer geven als men
  - o de hond doen liggen heeft
  - o bij de hond weggaat (begin oefening en na beloning)
  - o naast de hond aankomt (bij beloning en bij einde oefening)
- Bovenvernoemde 'blijf'-bevelen mogen gegeven worden met stem EN gelijktijdig een gebaar. Het gebaar mag niet aangehouden worden.

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling negatief

- Elk extra bevel om te gaan liggen (woord of gebaar). Max 2 bijbevelen en binnen de 5 seconden
- Aanhouden van gebaar om te gaan liggen = onvoldoende
- Elk extra bevel om te blijven (woord of gebaar)
- aanhouden van het blijf-gebaar = onvoldoende
- de hond verandert van houding maar blijft op zijn plaats = 2 minpunten
- Meer dan 3 pogingen om te gaan liggen = onvoldoende, aanlijnen en stil blijven staan
- De hond blijft niet liggen (komt naar baas) = onvoldoende, aanlijnen en stil blijven staan
- De hond gaat lopen = onvoldoende, aanlijnen en stil blijven staan

Tip: reageer op tijd, m.a.w. voordat de hond zich verplaatst. Beter extra bevelen geven dan dat hij zich verzet.

Algemene houding

Tijdens het verloop van het hele examen worden de hond en de geleider beoordeeld. Er wordt verwacht dat de hond onder controle gehouden wordt, de andere honden niet stoort en geen agressie vertoont. Gebeurt dit wel, dan zal elk voorval afzonderlijk beoordeeld worden door de examinerator. Van de geleider wordt sportiviteit en respect naar anderen verwacht, zowel naar de medegeleiders als naar de examineratoren.

Houdingen

Oefening

Deze oefening bestaan uit 4 opeenvolgende houdingen, nl. Lig - Zit - Lig - Zit. Deze houdingen gebeuren aangeliënd, naast of voor de geleider. De geleider zal het bevel voor elke houding steeds geven op het teken van de examinerator.

Wat verwachten we:

We verwachten dat de hond de 4 houdingen op het eerste bevel uitvoert, en dit zonder hulp. De hond blijft in de houding tot, op teken van de examinerator, het volgende bevel wordt gegeven. Doet hij dit niet, MOET de geleider een nieuw bevel geven.

Voor elke houding mogen maximum 3 bevelen gegeven worden (een eerste + 2 bijbevelen). Doet de hond de houding na het derde bevel nog niet dan helpt de geleider de hond in deze houding. Dit geldt dan als 3 minpunten. Lukt het niet om de hond in de houding te brengen, dan stopt de oefening.

Tijdens deze oefening mag men...

- Elke houding 1 keer belonen met stem en/of voedsel. Hierbij moet de hond de houding wel aanhouden. Een nieuw bevel na verandering van houding wordt aanzien als bijbevel.
- Gelijkijdig met het bevel een gebaar doen. Dit gebaar telt dan wel als bijbevel. (dit is dikwijls beter dan dat men 3 pogingen moet ondernemen). Het gebaar mag echter NIET aangehouden worden.

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling negatief

- Elk bijbevel met stem of gebaar
- Na 3 bevelen (= 2 bijbevelen) voor 1 houding = hond mag in de houding geholpen worden, dit telt als 3 minpunten
- Aanhouden van gebaar = onvoldoende

Voorstellen van de hond

Oefening

Bij het voorstellen moet de geleider de hond zijn tanden laten zien en wordt de hond aangeraakt door de examinerator. Dit gebeurt aangeliënd en in een houding naar keuze.

Wat verwachten we:

We verwachten dat we de drie zijden van het gebit van de hond duidelijk kunnen zien. De hond moet rustig blijven zitten of staan en mag geen tekenen van ongemak of agressie vertonen, noch bij het tonen van het gebit, noch bij het betasten.

Tijdens deze oefening mag men...

- zo veel als nodig praten tegen de hond
- de hond klemmen tussen de benen

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling negatief

- Het tonen van het gebit gaat moeilijk = voldoende
- Hond blijft niet rustig zitten of staan = voldoende
- De hond kan niet aangeraakt worden door de examinerator = voldoende
- Het tonen van het gebit lukt niet = onvoldoende
- De hond is agressief = onvoldoende

Zitvoor

Oefening

De geleider lijnt de hond volledig af. Hij laat de hond wachten en plaatst zich 1 meter voor de hond. Op het teken van de examiner roept hij de hond in ZV. De geleider krijgt 5 pogingen om 3 goede uitvoeringen te verkrijgen.

Beoordeling

- 3 goede uitvoeringen in 3 pogingen = zeer goed
- 3 goede uitvoeringen in 4 pogingen = goed
- 3 goede uitvoeringen in 5 pogingen = voldoende
- Geen 3 goede uitvoeringen = onvoldoende

Wat verwachten we:

We willen 3 goed uitgevoerde zit-voren zien, en dit in maximum 5 pogingen. We verwachten dat de hond blijft zitten tot hij het bevel krijgt tot zit voor (1 bevel per zit-voor). De zitvoor moet recht zijn, voldoende dicht bij de geleider en vlot uitgevoerd worden. Elke correct uitgevoerde 'zit voor' MOET beloond worden op de juiste manier.

Voor een vlotte uitvoering, moet het duidelijk zijn dat de hond de zit-voor zelf uitvoert, m.a.w. als reactie op het bevel. Gewoon de handbeweging en het voedsel volgen, geldt niet als goede uitvoering. Het voedsel mag niet gebruikt worden als lok om het gedrag uit te voeren, maar enkel als beloning of hulpmiddel om uiteindelijk recht te zitten. De hulp om recht te zitten moet gebeuren voordat de hond zit. Eens de hond zit, wordt de zit-voor beoordeeld.

Tijdens deze oefening mag men...

- Al het nodige doen om de hond te laten wachten, dit wordt niet beoordeeld
- 1 bevel gebruiken om in zit voor te komen.
- Voedsel of een gebaar gebruiken als hulp om de hond recht en dicht te laten zitten. Deze hulp gebeurt voordat de hond zit. Eens hij zit, wordt de zit-voor beoordeeld. Opgelet: Het voedsel/gebaar mag niet gebruikt worden als lok om te komen.
- Elke correct uitgevoerde 'zit voor' belonen op de juiste manier (dit MOET)

Welke dingen zorgen voor een slechte uitvoering

- zit-voor is niet recht, te ver van de geleider, of de hond is niet vlot gaan zitten
- niet of fout belonen
- de hond voert het gedrag niet zelf uit maar volgt gewoon de hand/het voedsel
- niet in zit-voor komen op het eerste bevel = slechte poging
- geleider plaatst zich goed voor de hond om een goede uitvoering te krijgen = slechte poging

Voet

Oefening

De geleider lijnt de hond volledig af. Hij plaats zich voor de hond op maximum 20cm (alsof deze in ZV zit). Op teken van de examiner vraagt hij de hond aan de voet. De geleider krijgt 5 pogingen om 3 goede uitvoeringen te verkrijgen.

Beoordeling

- 3 goede uitvoeringen in 3 pogingen = zeer goed
- 3 goede uitvoeringen in 4 pogingen = goed
- 3 goede uitvoeringen in 5 pogingen = voldoende
- Geen 3 goede uitvoeringen = onvoldoende

Wat verwachten we:

We willen 3 goed uitgevoerde voeten zien, en dit in maximum 5 pogingen. We verwachten dat de hond blijft zitten tot hij het bevel krijgt om aan de voet te komen (1 bevel per poging). De voet moet recht zijn, voldoende dicht bij de geleider en vlot uitgevoerd worden. Elke correct uitgevoerde 'voet' MOET beloond worden op de juiste manier.

Voor een vlotte uitvoering, moet het duidelijk zijn dat de hond uit zichzelf aan de voet komt, m.a.w. als reactie op het bevel/gebaar. Gewoon de handbeweging en het voedsel volgen, geldt niet als goede uitvoering. Het gebaar/voedsel mag niet gebruikt worden als lok, maar enkel als beloning of hulpmiddel om uiteindelijk recht te zitten. De hulp om recht te zitten moet gebeuren voordat de hond zit. Eens de hond zit, wordt de voet beoordeeld.

Tijdens deze oefening mag men...

- Al het nodige doen om de hond te laten wachten, dit wordt niet beoordeeld
- een bevel + een gebaar (hand en voet) gebruiken om aan de voet te komen
- het gebaar en voedsel gebruiken als hulp om de hond recht en dicht te laten zitten. Deze hulp gebeurt voor de hond zit. Eens hij zit, wordt de voet beoordeeld. Opgelet: Het voedsel/gebaar mag niet gebruikt worden als lok (m.a.w. niet koekvolgen)
- Elke correct uitgevoerde 'voet' belonen op de juiste manier (dit MOET)

Welke dingen zorgen voor een slechte uitvoering

- De voet is niet recht, te ver van de geleider, of de hond is niet vlot gaan zitten
- niet of fout belonen
- de hond voert het gedrag niet zelf uit maar volgt gewoon de hand/het voedsel
- niet aan de voet komen op het eerste bevel = slechte poging
- geleider plaatst zich goed naast de hond om een goede uitvoering te krijgen = slechte poging

Apporteren

Oefening

De geleider lijnt de hond volledig af. Na het teken van de examinerator gooit de geleider het apportje naar de aangeduide plaats (ongeveer 4 meter) en geeft hij de hond het bevel om het te halen. Als de hond het voorwerp brengt, neemt de geleider het voorwerp aan en vraagt hem om het te lossen. Vervolgens lijnt de geleider de hond terug aan en kan de hond nog even beloond worden met het apport.

Wat verwachten we:

We verwachten dat de hond, na het geven van het bevel, het voorwerp rechtstreeks gaat halen en rechtstreeks terug brengt (geen rondjes lopen of onder weg stoppen om te snuffelen). De hond moet het voorwerp brengen zonder het te laten vallen. De hond houdt het voorwerp vast tot de geleider het aanneemt en lost het op vraag van de geleider.

De geleider mag enkel wegstappen van de hond, hij mag onder geen enkele omstandigheid naar de hond toe stappen. Ook niet om het voorwerp aan te nemen. Laat de hond het voorwerp vallen voor de geleider en kan hij dit opnemen zonder naar voor te stappen dan is dit de beste keuze. Bijbevelen gaan immers meer minpunten met zich meebrengen.

Tijdens deze oefening mag men...

- de hond vooraf zot maken van het voorwerp
- het bevel geven tot apporteren (breng, vast... dit MOET)
- de hond zoveel men wil aanhalen om het voorwerp vast te nemen en te brengen, zowel met de stem als door klappen in de handen.
- hurken of achteruit lopen om de hond aan te halen. Vooruit lopen of vooruit stappen mag NIET.
- Een bevel geven om het voorwerp te lossen. Maximum 2 pogingen, nadien hond aanlijnen zonder apport te lossen

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling negatief

- Geen bevel geven tot apporteren
- Het apport weggoeien terwijl de hond niet kijkt
- Het voorwerp laten vallen (onder de baan of voor voeten geleider)
- Stil blijven staan (gradatie wordt beoordeeld door de examinerator)
- Onrechtstreeks gaan halen of brengen. (gradatie wordt beoordeeld door de examinerator)
- Bijbevel om het voorwerp te lossen
- voorwerp niet lossen of meer dan 2 bevelen om te lossen = 2 minpunten
- niet apporteren = onvoldoende
- de geleider zet een stap naar voor = onvoldoende

Komen op Bevel

Oefening

Deze oefening bestaat uit 3 delen: blijven (4 punten), komen (4 punten) en gaan zitten (2 punten) voor de geleider (geen zit-voor).

De hond wordt volledig afgelijnd. De geleider laat, op het teken van de examinator zijn hond achter in de houding die hij zelf kiest en gaat vervolgens op 7 meter van zijn hond staan.

Op teken van de examinator roept de geleider zijn hond bij zich en geef hem het bevel om te gaan zitten.

Wat verwachten we:

De hond moet uit zichzelf wachten tot hij wordt opgeroepen. Lukt dit niet na de eerste poging, dan wordt hij vastgehouden door de examinator en verliest men alle punten op dit onderdeel.

Deze oefening gebeurt volledig afgelijnd (halsband + lijn), het eventueel vasthouden om te wachten gebeurt aan de korte lijn.

We verwachten dat de hond op het eerste bevel, rechtstreeks en aan een vlot tempo bij de geleider komt, en dat hij op vraag van de geleider voor hem gaat zitten. De hond MOET beloond worden na deze zit. De geleider moet tijdens deze oefening blijven staan in de oorspronkelijke richting, hij mag niet vooruit of achteruit stappen of zich draaien naar de hond indien deze hem voorbij loopt.

Tijdens deze oefening mag men...

- verwittigen dat de hond moet blijven
- een bevel geven voor de houding om achter te blijven
- 5 gratis bevelen (woord + gebaar) gebruiken om de hond te laten blijven tijdens het weggaan van de hond. Het gebaar mag NIET blijvend aangehouden worden tijdens het wegstappen.
- achteruit weggaan van de hond tijdens het achterlaten
- een bevel geven om op te roepen
- gratis 1 extra bevel geven om te komen
- een bevel geven om te gaan zitten als de hond bij de geleider is
- een koek in de hand hebben om de hond na de zit te belonen (opgelet, deze niet gebruiken om de hond te doen zitten)
- het speeltje bovenhalen om de zit te belonen (m.a.w. het speeltje komt NA de zit)

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling negatief

- Niet wachten op het teken van de examinator
- Veranderen van houding bij het achterblijven = 2 minpunten
- De hond vertrekt voor het bevel van de geleider = nieuwe poging oproepen = 4 minpunten
- Hond moet vastgehouden worden = nieuwe poging oproepen = 4 minpunten
- Bijbevel oproepen
- Onrechtstreeks komen, spelen (gradatie wordt beoordeeld door de examinator)
- Tempo (gradatie wordt beoordeeld door de examinator)
- Het niet komen bij de geleider = onvoldoende op de oefening
- Naast of achter de geleider zitten = Fout onderdeel 'gaan zitten' = 2 minpunten
- Niet belonen van de oefening
- Bijbevel om te gaan zitten = max 2 bijbevelen
- Niet gaan zitten voor de geleider = Fout onderdeel 'gaan zitten' = 2 minpunten
- Koek gebruiken om te gaan zitten = Fout onderdeel 'gaan zitten' = 2 minpunten
- Geleider blijft niet staan bij het oproepen = Fout onderdeel 'gaan zitten' = 2 minpunten

Terug naar Plaats

Oefening

De hond wordt volledig afgelijnd. Vervolgens probeert de geleider, in een zelfgekozen aantal pogingen, een afstand van 3 meter te overbruggen terwijl de hond heen en weer rent tussen de geleider en het matje. Men mag beginnen met het matje in de hand, legt het matje daarna op de grond en stapt telkens een stapje verder, om zo uiteindelijk de afstand van 3 meter te bereiken.

Geleiders die in de les hun hond aan het leren zijn om te gaan liggen op het matje, of als de hond al kan gaan liggen, mogen deze oefening op het examen ook zo uitvoeren. De hond vertrekt dan vanop het matje, blijft liggen tijdens het afstand nemen, wordt vervolgens opgeroepen op 2 meter van het matje, en teruggestuurd. De hond moet gaan liggen op het matje en wordt na het liggen beloofd op het matje. **De hond moet wel zelf naar het matje lopen, niet samen met de geleider.** De geleider mag wel volgen, indien dit nog nodig is, om de hond te helpen met liggen (bevel, gebaar snoep). Vervolgens wordt deze oefening nog 1 of 2 keer herhaald op een afstand van 3 meter.

Geleiders kunnen er ook voor opteren om de afstand van 3 meter in 1 keer te overbruggen. Zij leggen dan hun hond af bij het matje en roepen hem over de afstand van 3 meter bij zich om hem daarna naar de plaats terug te sturen. De hond blijft nadien op het matje liggen OF keert terug naar de geleider om zijn beloning te krijgen. Dit mag enkel bij het touchen of bij honden die gaan liggen zonder dat de geleider volgt. **Bij honden waarbij de geleider nog moet volgen om de hond te doen liggen MOET men voor 2 of 3 pogingen gaan.**

Kiest een geleider ervoor om dit niet op te bouwen, maar de oefening onmiddellijk op 3 meter te doen, dan mag dit, maar dan moet het ook onmiddellijk goed zijn. Dan heeft men maar 1 poging. Voor deze poging heeft men recht op 2 bijbevelen.

Wat verwachten we:

Het is de bedoeling dat de hond in een vlotte beweging tot bij het matje gaat. We verwachten dat hij het matje aanraakt (touch) met zijn neus of met een poot of dat hij er duidelijk over staat. Het moet vooral heel duidelijk zijn dat de hond weet waarmee hij bezig is. Voor elke uitvoering mag 1 bevel gegeven worden. Elke goed uitgevoerde poging MOET beloofd worden op de juiste manier. De oefening wordt beëindigd met een poging op 3 meter.

Tijdens deze oefening mag men...

- opbouwend werken (men begint hoe men wil)
- bij elk poging het bevel 'plaats' geven (MOET)
- bij elk vertrek de hond sturen met een wijsgebaar of een pas die aanzet tot vertrek
- de hond met de koek draaien alvorens hem terug op te sturen
- elke poging belonen (dit MOET)

- Indien de hond al gaat liggen op het matje, mag men:
  - o de hond helpen om te gaan liggen
  - o de hond belonen op het matje NA deze lig bij het achterlaten
  - o de hond aanmoedigen om op het matje te blijven terwijl men afstand neemt
  - o de hond VOLGEN om hem te helpen om te gaan liggen (niet samen naar het matje gaan)
  - o een extra bevel lig geven op het moment dat de hond boven het matje is
  - o de hond belonen OP het matje nadat hij gaan liggen is (dit MOET)

Welke dingen beïnvloeden je beoordeling negatief

- Meermaals niet tot op het matje gaan, niet touchen (gradatie wordt beoordeeld door de examiner)
- Meerdere bevelen voor 1 vertrek
- Geen vlot tempo
- Fout of niet belonen (flink)
- De afstand van 3 meter niet halen = onvoldoende
- De hond gaat lopen = onvoldoende